Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 47 | JERSEY CITY and NEW YORK, | SATURDAY, MARCH 9, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | СУБОТА, 9-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. | Ч. 47. РІК CIII

„Святих дум твоїх вічно пророчі слова Вимовлятимем завжди побожно"

Уряд України турбується про жінок

Київ (Р. Р.). — У четвер, 7-го березня, „Урядовий Кур'єр" оприлюднив постанову Кабінету Міністрів України про грошові виплати жінкам з нагоди Жіночого Дня 8-го березня.

Одноразові грошові виплати отримають: жінки-інваліди війни, матері-героїні та матері, які народили 10 і більше дітей; багатодітні, які виховують трьох і більше дітей віком до 16 років (учнів до 18 років), жінки, які виховують дітей-інвалідів, одинокі матері, що мають дітей до 16 років (учнів до 18 років) — по 2 млн. крб.; жінки-учасниці ліквідації катастрофи на Чорнобильській АЕС та сім'ям, що прирівнюються до них.

На ці виплати з державного і місцевих бюджетів буде видано три трильйони карбованців. День 8-го березня вважається святом і в цей день не працюють навіть чоловіки. Це свято 83 роки тому започаткували жінки-робітниці у Петербурзі, коли боролися за політичне розкріпачення. На всій території колишньої комуно-російської імперії воно стало звичним і активно відзначається всім народом.

Харків'яни можуть зостатися без телепередач

Харків (УНІАР). — Мешканці міста можуть позбутися можливости дивитися на вечірні телевізійні передачі, сказав директор Харківських електричних мереж Олександер Ольшевський. Такий захід буде застосовано з метою заощадження електроенергії, якщо не вдасться ліквідувати найближчим часом заборгованість міста в енергетичній ділянці.

Харків, який до сьогодні залишається в російській енергосистемі, живе тепер за другим, продовженим пляном відключення електроенергії. Мешканці міста сидять без світла й у вихідні. Частина підприємств і установ не працюють через велику заборгованість виробникам енергії. Загальний борг харківських споживачів становить 4 трлн. карбованців.

Завдяки пляновії відключення, місто щоденно заощаджує 100 мегават електроенергії. Припинення передачі вечірніх телевізійних програм, за підрахунками спеціялістів, дозволить заощадити ще 50 мегаватт енергії на добу.

Тоді, вважають енергетики, Харків зможе вкластися у визначені йому Росією розміри — 315 мегаватт на добу.

Пограбували українських моряків

Київ (Р. Р.). — Тут в суботу, 20-го березня, „Київські Відомості" повідомили, що на Центральній базі Військо-морських сил України виявлено велику нестачу: зникли зимові шапки для моряків на суму 400,000 дол.

Коли ця новина набула розголосу, завідуюча складом 26-річна Вікторія Терещенко випала з вікна власного помешкання на шостому поверсі й лишилася жива. Тепер нею опікуються лікарі.

На запитання кореспондентів, як оцінює цю нестачу начальник Речевого управління тилу Роман Позняк, останній відповів, що трапляються й більші нестачі, а це „дрібниця, в порівнянні з тим, що робиться в державі".

Трохи раніше на цій же базі безслідно зникло кільканадцять тонн мила і порошку для прання. Тоді керівництво замінило завідуючого складом. Отож Вікторія Терещенко працювала там відносно коротко. З'явилися чутки, що до цього може бути причетний син одного з генералів, який раніше працював на базі.

Вільні профспілки шукають за своїми грішми

Київ (Р. Р.). — У суботу, 2-го лютого, „Київські Відомості" повідомили, що керівники вільних профспілок України здійснювали незаконні валютні операції.

Про це голова президії Незалежної Профспілки Військовослужбовців України (НПБУ), депутат Київської Міської Ради Олександер Лалак розповів кореспондентам газети „Київські Відомості", про що йдеться у числі з 2-го березня.

Журналісти пишуть, що роздобули кілька документів, які засвідчують отримання грошової допомоги від американської профспілки. Перший документ засвідчує отримання від Незалежної Профспілки ЗСА 2,000 дол. у листопаді 1993 року, другий документ засвідчує отримання такої ж суми в січні 1994 року, а в серпні 1994 року американська сторона передала Вільній Профспілці України комп'ютер, копіювальну машину, три факс-машини, два телефони, п'ять автовідповідачів, „як технічну допомогу демократичному профспілковому руховi в Україні". Апаратура залишилася власністю американців, але працювала в київському бюрі голови ВПУ Олександра Мриля. Восени 1995 року, перед Першим конгресом вільних профспілок України, О. Мриль кудись зник. Разом з ним зникли великі суми грошей, а апаратуру розпродали працівники бюра, щоб повернути собі невиплачену платню. Бюро ВПУ на Майдані Незалежності 2 закрито.

О. Лалак повідомив, що готується надзвичайне засідання Ради Вільних Профспілок України, на якому очевидно будуть оприлюднені нові дані щодо цієї справи. Тим часом амбасада ЗСА підтвердила факт надання допомоги американськими профспілками.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Миколаєві Львівської обл.

Іван Овечко

Шевченкові — замість молитви

Мені кажуть, що ти — не святий в небесах,
І молитись до тебе не хочуть.
А чому ж тоді сльози у всіх на очах,
Як ім'я твоє губи шепочуть?

Чому образ-портрет, що тепер на стіні
В рушниках найдорожчого взору,
Пронесли ми крізь бурі й ворожі вогні,
Як виходили з рідного двору?

І чому, як співаємо твій „Заповіт",
На коліна всім хочеться стати?
Чому тулить так ніжно до серця сиріт
З „Кобзарем" у руках бідна мати?

Нехай кажуть, що ти — лише Геній-Пророк
І молитись до тебе не треба,
А я стану тихенько в хатини куток
І полину молитвою в небо...

Україна ще страдна, та завжди жива, —
Хоч святим тебе звати не можна, —
Святих дум твоїх вічно пророчі слова
Вимовлятиме завжди побожно.

Вшанували 150-річчя „Заповіту" Т. Шевченка

Київ (Р. Р.). — У четвер, 7-го березня, „Урядовий Кур'єр" поінформував, що провідні газети Казахстану надрукували статті, присвячені 150-річчю написання Тарасом Шевченком „Заповіту", який став своєрідним політичним маніфестом українців.

В казахських радіо і телевізійних передачах було повідомлення про згадану річницю і про статті, надруковані в кількох газетах.

Ювілей „Заповіту" відзначено з ініціятиви Львівського Братства Шанувальників Тараса Шевченка. Амбасада України в Казахстані підтримала ініціятиву і подбала про поміщення публікацій у газетах та інших засобах масової інформації. Під знаком 150-річчя „Заповіту" у Казахстані відбудуться Шевченківські читання з виступами мистецьких груп.

А. Каратницький остерігає американців перед Зюґановим

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 5-го березня на сторінках „Оп-Ед" появилася обширна стаття пера Адріяна Каратницького, що сповняє обов'язки президента Фрідом Гавз, який слідкує за пошануванням людських прав і демократією, на теми кандидата на президента Росії Генадія Зюґанова. В характеристиці Зюґанова ясно подає автор, що це російський націоналіст, який пропагує консервативні традиційні російські ідеї і пропонує поворот до панславізму під гегемонією Росії. Все це ясне у його писаннях та публічних виступах, незалежно від того, пише А. Каратницький, що Зюґанов заявляє бажання після виграшу у боротьбі за пост президента, жити в мирі із ЗСА і підтримувати приватний бізнес. Ствердження А. Каратницького спираються на серії книжок Ґ. Зюґанова, як „Поза горизонтом" і „Я вір'ю в Росію". Погляди висловлені в тих книжках далеко не такі мирні і показують справжнє обличчя Ґ. Зюґанова, який стоїть на принципах антисемітизму і морального абсолютизму. Він висловлюється з подивом про національний большевизм Сталіна і пропагує поширення російської території.

На підставі аналізи писань і промов Ґ. Зюґанова А. Каратницький остерігає американців перед людиною, яка тепер старається усіми силами здобути популярність, а у наслідок того виграти у недалеких вже виборах. А. Каратницький уважає, що цей кандидат є гірший, як справжній комуніст, бо є білим росіянином, який стремить до з'єднання усіх слов'ян під російським пануванням, із православним віровизнанням і поширенням території на усі сторони. Це відповідає вповні давній традиції російського націоналізму, який є небезпечний для Заходу і для всіх сусідів. Ґ. Зюґанов вірить, що російський нарід є покликаний Богом, щоб ширити моральні вартості, а сьогоднішній комерційний підхід до життя ці вартості забиває. І тут на кінці своєї аналізи А. Каратницький порівнює кандидата на президента Росії з іншим, що веде передвиборчу пропаганду, а саме із Патриком Б'юкененом.

Р. Дол переміг у нюйоркських передвиборах

Ню Йорк. — Незаперечним переможцем у нюйоркських передвиборах Республіканської партії став сенатор Роберт Дол, здобувши 92 делегати з усіх 93-ох. Другим з черги був Стів Форбс з одним делегатом, а Патрик Б'юкенан залишився без будь-якого делегата. У стейті Ню Йорк є зареєстрованих 2.8 млн. республіканців, з них 400,000 взяли участь у передвиборчому голосуванні. Трішки більше як половина проголосували за Р. Дола, менше як одна третя голосувала за С. Форбса, а всього тільки 15 відсотків дали свої голоси за П. Б'юкенана.

Хоча всі визнають, що до перемоги сен. Р. Дола в нюйоркському стейті значно прислужився сен. Алфонс Д'Амато та керівництво Республіканської партії, то також підкреслюють, що після перемоги Р. Дола минулого тижня в передвиборах восьми стейтів його можливості значно зросли. Крім того сам кандидат змінив свою тактику щодо способу пропагування своїх ідей, ставши куди активнішим учасником передвиборчої кампанії.

З перемогою в нюйоркському стейті Р. Дол має майже одну третину з 996 делегатів потрібних для номінації його на партійній конвенції у Сан Дієго республіканським опонентом президента Билла Клинтона в листопаді 1996 року.

Незважаючи на успіхи Р. Дола у передвиборах, обидва його суперники П. Б'юкенан і С. Форбес вирішили дальше змагатися аж до часу партійної конвенції, тільки для того, щоб мати можливість у якійсь формі виступити на згаданій конвенції та хоч частинно вплинути на політичну програму своєї партії.

ТАТАРИ НЕ ЗАБУЛИ ПРО ГЕН. П. ГРИГОРЕНКА

Симферопіль. — Тут у катедральному соборі свв. Володимира і Ольги Української Православної Церкви Київського Патріярхату відбулася врочиста Літургія і Панахида з нагоди 9-ої річниці з дня смерти видатного українця, правозахисника генерала Петра Григоренка. Службу Божу замовили Кримсько-татарський фонд культури і Меджліс кримсько-татарського народу.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

НЕБЕЗПЕКА ПРОВАЛІВ

ЛЬВІВ. — Тут протягом двох тижнів перебував віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець, який спільно з посадником Василем Куйбідою та головою державної адміністрації Миколою Гориненм вирішували питання як запобігти лихові, що може статися під час весняної повені. Річки можуть вийти з берегів, є небезпека провалів. Будинки у старовинній частині міста потребують серйозного ремонту.

АВІЯТОРИ ВИМАГАЮТЬ ПІДВИЩЕННЯ ПЕНСІЇ

КИЇВ. — Професійна спілка Асоціяції Летного Складу цивільної авіяції України вимагає підвищення розміру пенсії авіяторам до 55-75 відсотків середньомісячної заробітної платні без обмеження граничного розміру, сказано в заяві профспілки на ім'я Президента України. Крім того, профспілка вважає, що за основу концепції розвитку цивільної авіяції потрібно брати той проєкт концепції, який випрацював Державний департамент авіяційного транспорту України.

ПАРЛЯМЕНТ ВІДХИЛИВ ПРОЄКТ КОНЦЕПЦІЇ РАДІЯЦІЙНОГО ЗАХИСТУ

КИЇВ. — Верховна Рада відхилила 6-го березня внесений Кабінетом Міністрів України проєкт концепції радіяційного захисту громадян України як такий, що не може захистити тих осіб, які постраждали від чорнобильської катастрофи. Причиною відхилення була між іншим відсутність в Україні національних норм радіяційної безпеки, а відтак неможливість об'єктивної оцінки індивідуальних і колективних доз опромінення. Кабінетові Міністрів доручено забезпечити випрацювання і затвердження згаданих норм і на підставі цих нормативних актів з урахуванням зауважень, поданих під час обговорення проєкту, допрацювати концепцію радіяційного захисту українських громадян.

ПАРТІЇ ВИМАГАЮТЬ УХВАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ

КИЇВ. — Ряд політичних партій — КУН, УРП, ХДПУ, НРУ, НДПУ, ЛПУ, ДПУ — передали до Конституційної комісії заяву, в якій вимагають, щоб конституція була прийнята саме Верховною Радою. Вони також наполягають, щоб на розгляд парляменту було винесено лише один проєкт конституції, допрацьований узгоджувальною групою Конституційної комісії. В заяві сказано, що голосування повинно відбутися в цілому за узгоджений текст, неприпустимо голосувати постатейно. Якщо ж буде абсолютно неможливо схвалити конституцію конституційною більшістю, основний закон України має бути схвалений на загальному референдумі. Партії вимагають, щоб на референдуму було винесено теж один проєкт конституції — проєкт допрацьований Конституційною комісією.

МІЛІЦІЯ ДІСТАЛА ШВИДКІСНІ АВТА

ХАРКІВ. — Харківська державна авторажна інспекція отримала п'ять французьких автомобілів Рено-19 від корпорація „Станк". Автомобілі підходять до нелегких доріг в Україні і обладнані для праці міліції.

ДОПОМОГЛИ АЛЬПІНІСТИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Великі сніговади залишили на дахах тонни снігу, які під час короткої відлиги перетворилися на тонни криги й загрожують затопленням та пошкодженням дахів. Першими вдарили на тривогу керівники пологового будинку, де залило п'ятий поверх. Довелося перевезти немовлят і матерів в інше приміщення. Щоб звільнити дах від криги і снігу, звернулися по допомогу до альпіністів і ті врятували будинок від затоплення. Наступне замовлення надійшло від 14-го дитячого комбінату.

У СВІТІ

„КИТАЙ НІКОЛИ не вдасться до агресії проти інших країн, ніколи не візьме участи в гонитві озброєнь — навіть коли стане в найближчому майбутньому ще могутнішим",— сказав на сесії Всекитайського віча народних представників заступник голови Центральної військової ради Китаю генерал Лю Гуацін. Він підкреслив, що країна змінює свою військову потугу „виключно в мирних цілях оборони у сучасних умовах". Тепер китайська армія готується до перебазування багатьох своїх формацій до Гонг Конгу після його повернення під китайський суверенітет і „практичними справами доведе, що є гарантом безпеки, стабільности та розквіту Гонг Конгу". Генерал Гуацін висунув вимогу, щоб усі військові старшини „безумовно підтримували ідейно-політичну єдність з ЦК Комуністичної партії, ядром якої є товариш Цзян Цземінь". Західні спостерігачі все відвертіше сумніваються, що йдеться про інтереси китайської оборони.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 6-ГО БЕРЕЗНЯ, Уряд президента Билла Клінтона опублікував свій річний звіт щодо порушення людських прав і в ньому визнав Китай винним у переступленні цих прав. Згідно зі звітом ці переступлення в Китаю є широко розповсюдженими, а звинувачення базовані на точній та послідовній документації. У звіті також скритиковано такі країни, як Єгипет, Мехіко, Савдійська Арабія, Колумбія, Індонезія та Росія за її поладження чеченського конфлікту. Одначе, незважаючи на гострі слова критики у звіті, оборонці людських прав зі застереженням ставляться до політики Уряду ЗСА в тих справах. Майк Єнджейчик, директор вашінґтонського бюра Нагляду попушення людських прав у країнах Азії, сказав, що сам звіт є точним і мабуть більш критичним, як минулорічний, але він також куди чіткіше вказує на розбіжність між аналізою та політикою президента Б. Клінтона і його Уряду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Геній Тараса Шевченка

У словнику іншомовних слів написано, що слово геній походить від латинського „genius“ — дух, а далі вже пояснюється, що у староримській мітології це був дух-покровитель, ще пізніше — це добрий і злий дух взагалі. А також сказано, що це людина, якій притаманна найвища міра творчої обдарованости, таланту. Коли ж нав'язати значення цього слова до Тараса Шевченка, то воно покривається з правдою у кожному розумінні. Бо хіба знайдеться хтось, хто міг би заперечити той факт, що для українського народу Т. Шевченко був отим безсмертним духом, який становить суть життя. Він став і тим покровителем, що зумів охоронити свій народ у найгірші хвилини його історичного „бути чи не бути“ та завжди додавав наснаги тим, які з думкою переваги добра над злом намагалися український народ вивести з “дому неволі“, зла і темряви „до щастя, слави і свободи“. А коли до цього додати незаперечний факт Шевченка — людини-гіганта, яку Господь обдарував найвищою мірою творчого таланту, то ще більш яскраво вирізняється його геній.

І саме до нього, отого Шевченкового генія, тягнулися в той чи інший спосіб окремі покоління нашого народу, починаючи від простого неосвіченого селянина-кріпака до письменників і визначних духових та державних мужів. Кожний у Шевченковому генієві мав змогу зачерпнути цілющого бальзаму слова, думки та дії, який своїм прикладом уможливлював найбільш знедоленому стати на власні ноги людської гідности та свого особистого „я“. До сьогоднішнього дня розсіяні по світі земляки великого Тараса, коли потребують запалу і надхнення, знаходять їх у пророчих його словах. Про це можуть засвідчити слова відомої в діяспорі письменниці Світлани Кузьменко:

Коли сумнівом криється кожна зоря
І хто я — вже, здається, не знаю,
Я тоді із полички беру „Кобзаря“:
На сторінці, навгад розгортаю.

А скільки слів вдячности за роки, що минули від його смерти, посипались на його хвалу за те, що допоміг не одному блудному синові чи дочці знайти правильний шлях повороту до рідних порогів і на вівтарі утвердження незалежности України скласти й свою лепту. Все ж таки, мабуть, найбільше осіб звертається до мужнього пророка та незрівняного вчителя за порадою і надхненням, а серед них — найкращі мистецько-творчі таланти нашого народу. І ось так винятково талановита мисткиня слова, поетка Ліна Костенко стверджує:

Кобзарю!
Знов
до тебе я приходжу,
бо ти для мене совість і закон.
Прости, що я дрібницями тривожу
твій вічний і глибокий сон.

А чи не генієві Тараса завдячуємо наше знайомство з красою України, яку він увіковічнив своїми розписами. Красу, що її без будь-якої застанови нищили окупанти.

Цих кілька прикладів, у жодному разі не дають будь-якого вгляду в безмежні діяння Шевченкового генія, що вчив, закликав, пестив і картав своїх одноземців. Його геній таки зумів зберегти цілі покоління українського народу від цілковитого винищення та рятувати окремих народних месників від духового занепаду. Тому й не дивно, що в усіх аспектах буття народу геній Шевченка в той чи інший спосіб засвідчує своє покровительство та постійно посилює віру у власні сили. Будучи прямими спадкоємцями Шевченкового генія та свідками його завжди позитивних впливів, годиться нам повсякчасно стриміти до виконання та утвердження його пророцтв і напутніх слів.

Відзначаючи та віддаючи належне нашому українському всенародному велетневі, закарбуймо назавжди у наших серцях слова Ольги Марунич з України про те, що

Є в Шевченка народження дата,
Дати ж смерти в Шевченка немає!

Бо інакше і бути не може, коли хочемо, щоб його незнищимий геній спрямовував ще не одне покоління нашого народу на шлях злагоди, миру та могутности держави України.

Ярослав Гайвас

УКРАЇНА ВВІЙШЛА У КРИТИЧНУ СМУГУ

Остання візита Президента України Леоніда Кучми до Вашінґтону різниться від усіх його попередніх і має багато глибше значення. Відбулася вона в період розгорненого наступу проросійських і антидержавних сил як в Україні, так і за кордоном. У відрізненні від таких попередніх атак, цим разом український національно-державний фронт розпочав успішні акції створення консолідації ширшого вахляра національно-демократичних елементів. А це, очевидно, створює базу не лише для відбиття Москвою координованих наступів, але й розгромлення й спаралізування таких акцій на довший час. Тим більше, що політичні сили, не тільки Заходу, зовсім виразно підкреслили своє заанґажування в оборону самостійности й соборности української держави, одним з висловів чого була заініційована Вашінґтоном поїздка Президента України туди.

Ділові дебати

Візита Президента була до краю виповнена зустрічами з найважнішими державними чинниками, діловими дебатами й рішеннями, які, згідно з пляном, методично подавані до публічного відома. Наповнення важливим змістом тієї візити ілюструє і той, здавалося б, дрібний, але в даному випадку багатомовний факт, що після довгих і численних розмов довелося пересунути час відлету Президента Кучми до Києва з ранку на пополудне. Має свою вимову факт, що в діловій розмові в Білому домі, яка відбулася в Овальному кабінеті, з обидвох сторін узяли участь керівники та речники найважливіших установ. А у випадку, коли це було з незалежних причин неможливе, як у випадку відсутности американського секретаря Департаменту оборони, Президент України відбув зустріч з ним окремо.

Становище України як назовні, так і в середині країни — серйозне і вимагає таких рішень і кроків, що їх відкладати не можна. На зовні ворожі українському народові сили перейшли до чергової посиленої атаки, намагаючись підірвати престиж української держави, знівечити, або принаймні ослабити розвинені приятельські стосунки з численними державами, а в першу чергу потугами світу, підірвати довір'я до київського Уряду і, на жаль, у цьому Москва мала тиху допомогу з боку деяких інших держав. Першим кроком акцій у тому напрямі мало бути заблокування постачання енерґетичних засобів в Україну Москвою. Ця спроба, заініційована Президентом Росії Єльцином, була унешкідливлена політичною реакцією не лише з українського боку. Це, очевидно, не розв'язало проблеми постачання енерґетичних засобів Україні, без яких у достатній скількості не може бути й мови про господарську відбудову України. Проблема ця не нинішня, її вже можна було розв'язати, або принаймні облегшити, бо деякі нафтоносні країни виявили бажання, наприклад, Іран, постачати в Україну нафтову ропу та її деривативи на корисних Україні умовах. Але деякі світові потуги стали на перешкоді тому і тієї перешкоди покищо українська влада переломити не могла.

В загальній ґльобальній ситуації роля України стає щораз очевиднішою. І тому сили, ворожі їй, не проминають нагоди, щоб робити заходи для бльокування українських ініціятив. Роблять вони це не прийнятими дорогами, але брехнею, обманом, провокаціями. Ілюстрацією цьому була афера з продажем літаків української продукції на світовому ринку. Хоч як Україну пограбовано за роки відкритих повнотою кордонів і браком української митної контролі, яка ще й тепер далека від потрібного рівня, за що доводиться платити грубі гроші та ще й терпіти інші невигоди, виробництво у різних ділянках в Україні дорівнює, а в деяких випадках перевищує існуючі світові стандарти. Дехто намагається замкнути дорогу для цього. Саме таке сталося з літаками Антонов 32-В. Літаки ці не лише дорівнюють, але, як подає світова фахова преса, в дечому й перевершують літаки такого самого типу найбільших у світі продуцентів. От і першою дуже неприємною справою, якою зустріто Президента України зразу після його прибуття до Вашінґтону, була поширена в світовій пресі інформація, яка вже перед тим була подана деякими розвідчими установами, що Україна, тобто її Уряд, якщо сам не продає, то сприяє продажу тих літаків світовим мафіям продуцентів і продавців наркотиків. Америка веде перед в боротьбі з тим, отже не дивно, що тією проблемою зустріто Президента. Американські державні достойники вже мали свої інформації й тому Президент України не мав особливих трудів з українського боку додати цікаві матеріяли до тієї провокації на велику скалю. Бо через одну Канаду, тобто канадські летовища, перейшло понад 20 таких літаків, з яких коло 15 мали б опинитися на службі організованого світового злочинства. До клопотів, які має українська влада з засобами морського транспорту, московські чинники всіми дорогами, насамперед антизаконними, намагаються створювати дальші труднощі. Появу українських товарів на світових ринках Москва приймає погромницькими атаками. Прямо хоче зірвати доставу й продаж.

Насичення ринку сміттям

В очі Президент Росії пробує демонструвати свою приязнь до українського народу, а поза плечима всюди, де тільки може, підтримує зривання українських господарських заходів. Починаючи навіть таким, здавалося б, незначним, як продукція і продаж подорожних пам'яток різним туристам, що всюди є великим промислом, а в Україні заник, або заникає, а закидається український ринок російською незугарною масовою продукцією. На місце українських дерев'яних окрас, ляльок тощо, що їх продукція взагалі перестала існувати, українські ринки закинені російськими плястичними матрьошками та іншим незугарним непотребом. Правда, чимала вина у цьому є з українського боку. Бо що сталося з нашими виробниками і продавцями цих прекрасних популярних виробів?

Москва почала наступ в Україні на всіх життєвих відтинках. Новий наступ російських військ на Чечню був тільки початком задуманої Єльцином передвиборчої широкої „переможної" кампанії. Очевидно, не гребує вона простими, примітивними провокаціями, як та, що мала місце на півдні України, де нібито китайські дипломати, а в дійсності „розвідники", намагалися закупити нелеґально пляни українських високоякісних виробів. Місцева влада їх арештувала, державні чинники, згідно з дипломатичними нормами, видворили, а потім слідство виявило, що це була звичайна провокація. Обласного голову та деяких нижчих бюрократів усунено з їх постів, а уряд в Пекіні перепрошено.

Не без російських впливів почато проводити в Україні широку „ідеологічну" підбудову для таких підривних і розкладових акцій. Впродовж короткого часу, крім всяких інших російських підривних видань, появилося, між іншими, три особливі. Особливість їх була в першу чергу в тому, що авторами були одиниці з оточення Президента Кучми. Одним з них колишній близький політичний приятель Президента, голова Міжреґіонального бльоку для реформ Володимир Гриньов, який видав „Нова Україна, як я її бачу"; голова президентської Адміністрації Дмитро Табачник і його приятель Дмитро Видрін видали українською і поганою англійською мовами „Україна в підступах до XXI сторіччя"; Андрій Деркач, заступник керівника одного відомства при Президенті Кучмі, разом з двома іншими, видав книжку російською мовою під заголовком „Сучасність, яка

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „бонтон" і вареники

Хоча ми завжди підкреслюємо, що плекаємо і передаємо традиції нашого народу, то насправді воно не є аж так точно. Одне є зовсім певне, що єдиною непорушною, як скала, традицією, яку ми плекаємо і віками передаємо з роду в рід і то дуже урочисто, є наші вареники. Немає, здається, особи українського походження, якій не була б відома ця традиційна українська страва. Особливо сила вареника добре відома у діяспорі, де завдяки виробництву їх зібрано неабиякі гроші на народні та церковні цілі і побудовано не одну святиню чи народний дім. У кожному скупченні українців знаємо місця, де пильні і повні самопосвяти українські жінки ліплять кожного тижня, чи і частіше, сотні вареників на добродійну ціль.

Ось так вареники — це немов символ української традиції, що її передають як найвищий сакрамент, незважаючи на усі нівелюючі впливи із зовні і без огляду на часами вже повну денаціоналізацію. Варениковa традиція стоїть непорушно на ногах також в Україні, тим паче тепер, коли з прохарчуванням не завжди легко.

І саме сила традиції, що вийшла таки, як кожна інша, із гущі народу, насуває думку про норми, які хоч не завжди виходили з народу, то таки були раніше самозрозумілими і плеканими серед усіх. Ідеться тут про дуже підставові і засадничі чесноти доброї поведінки: повага до старших віком і надання їм відповідної шани, що їм належиться. Ці ж засади були святими і традиційними серед нашого народу, в якому молодші завжди ставилися з повагою до старших, тому на покутті завжди було місце для голови родини або найстаршого серед присутніх, де кожний молодий вітав знайомого чи незнайомого зустрічного старшого і з повагою слухав його слів.

В місті традиція доброї поведінки була ще більше скомплікована і вимагала високої родинної школи, „бонтону". Чому саме ця добра традиція з роками тепер зовсім затратилася? Чи тут вина впливу надмірної демократизації нашого американського довкілля? Чи в Україні вона пропадає через жорстокості щоденного життя? Але і тут і там затратились такі напрочуд звичайні й самі собою зрозумілі, здавалося б, дрібниці. Забувся обов'язок вітати старших від себе, бути ввічливим у розмовах, уступити місце старшому, не пхатися наперед жіноцтва у дверях, подякувати, коли цього вимагає ситуація і т. п. Ми збулися також так потрібних добрих засад поведінки при їжі чи в публічних місцях. Часто тепер обсервуючи поведінку на імпрезах, в українських установах і місцях праці, — дивуєшся, де пропали безслідно добрі манери, а перш за все ця так характеристична для нашого народу тактовність, ввічливість і сердечність до своїх земляків. Чому не можна ввічливо привітати земляка, навіть як ти не є його симпатиком? Чому забуваємо віддати належну міру пошани кожній людині не після її смерти, а ще встигнути часом за життя? Чому так часто завважуємо тепер, як молодші, не розуміючи різниці в нюансах англійської і української мови, звертаються до кожного земляка на „ти", незалежно якого він віку? Чому хлопці, входячи до кімнати, не вважають за потрібне скинути шапку і забувають здоровити присутніх?

Таких „чому" можна б подати дуже багато і кожний із читачів напевно має свої власні спостере-

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Семчишин

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ І МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

III

З цим поєднується справа мови. Державною мовою України є українська мова. Всі державні документи, усі закони — українською мовою. Це закономірне і справедливе. З другого ж боку, перехід з однієї мови на іншу — дуже важкий і тут треба компромісів у Верховній Раді, де повинна панувати виключно українська мова. Вимога, щоб сьогодні всі перейшли на українську мову, — неможлива до здійснення. І загалом нам не можна відмовлятися від мови Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, М. Рильського чи О. Гончара. В інтересі консолідації української політичної нації є толерантність до інших мов чи культур.

Телевізія є далі предметом гарячих дискусій і вимог. Так як діє російське радіо чи телевізія в Україні, повинна бути окрема сітка українського телерадіо українською мовою для Росії. Україна дала світові багато талановитих людей. Але якщо виключно українцями вважати Бортнянського, Веделя, Гоголя, фізика Пулюя, історика Костомарова, то тоді нам треба віддати іншим народам таких як Петро Могила (молдаванин), Іннокентій Ґізель (церковний діяч, митрополит, німецького походження), архітекта Шеделя, історика Дмитра Бантиш-Каменського чи мистецтвознавця Ф. Ернста.

Автор осуджує депутата Російської Думи Н. Лисенка, який у парляменті топтав український національний прапор, і тих депутатів російського парляменту, які висувають претенсії до України.

За часів козацько-гетьманської України Православна Церква була консолідуючою силою. Сьогодні вона розколена. Розділяти Церкву на Російську Православну і Українську та ставитись одна до одної з погордою — не сконсолідує народу і є дуже шкідливе для держави. Українська нація як державно-політична спільнота ніколи не існувала. Для пізнання ідеї потрібна нація. Вона може бути побудована на загальноцивілізованому принципі громадського суспільства. Ми мусимо виходити з того заложення, що в Україні немає некорінних етнічних груп. Всі є корінні, всі живуть на своїй землі і всі мають свій законний, політичний і етнокультурний статус. Те, що ми старалися і старaємось вважати національною ідеєю, в найкращому випадку, є українською етнічною ідеєю, неспроможною консолідувати увесь народ України для побудови нового життя. Єдиним привілеєм українців є те, що вони дали назву країні і їхня мова є визнана державною. Українці з усіми своїми етніками творять державу. Такий підхід дозволить створити єдиний український соціюм, тобто політичну націю, що складається з українців, росіян, білорусів, поляків, татар і т. д.

Якщо будемо консолідувати українську націю на цих принципах, на яких формувався колись „совєтський народ" (а є підстави таке припускати!), тоді не матимемо ні нації, ні ідеї!

* * *

Проблематика, заторкнена П. Толочком, не залишилась без належної уваги. Одним з перших відгукнувся на неї відомий політолог Сергій Грабовський на сторінках газети „Час/Time" у статті „Нація: етнічна чи політична". „Йдеться про те, — пише він, — якою має бути українська нація, котра перебуває у процесі свого усталення, на яких підвалинах повинно базуватися націотворення в незалежній Україні". В одному випадку маємо етнічну концепцію української нації, що ґрунтується на цінностях українців як етнічної спільноти, яка має свою історичну територію і свої неподільні історичні права до неї. З другої сторони маємо концепцію суто політичної нації, в якій не розрізняється, хто є ким, не тільки з походження, а й за традиціями та світоглядом, і кожного громадянина Україна мусить захищати і дати йому можливість вільного розвитку. В сучасному міжнародному праві існує поняття корінного етносу і попри всю складність воно визначає об'єктивну дійсність, яку не можна обминути жодним чином. За концепцією етнічної нації стоїть реальність, але реальною є теж концепція політичної нації. Звести обі концепції, тобто етнічну і політичну, в одну національну — справа не легка. Проте синтетична концепція нації, яка враховує етнічні, політичні, економічні та культурні чинники, вже практикується европейськими державами і така концепція для сучасної України видається оптимальною, тобто можливо найкращою.

Дуже ґрунтовно й глибоко продумано підійшов до цієї важливої проблеми вчений і заслужений культурний діяч, колишній віцепрем'єр академік Микола Жулинський. На сторінках „Урядового Кур'єра" (офіціозу уряду) у статті „Духовна ситуація в Україні. Формування нових ціннісних орієнтацій українського суспільства" він розглядає цілу низку актуальних і пекучих проблем, перед якими опинилася Україна. „Мова йде, — пише він, — про вироблення науково обґрунтованої і політично зумовленої історичним буттям українського народу ідеології державотворення як філософії національно-державного розвитку українського суспільства".

Жулинський дуже реалістично, без якихнебудь прикрас, креслить образ сучасної України у всіх її найважніших аспектах. Ідеологічна одномірність суспільства руйнується і його дезінтеґрація очевидна. При зниженому рівні життя це суспільство політично індеферентне, збайдужіле. Мовчазливій більшості населення прикметне збайдужіння до праці. Очевидні стають намагання розтягнути перехідний післякомуністичний період якнайдовше, ба навіть проявляється якась туга за брежнєвською епохою... Соціяльно економічна криза лягла на малу політичну свідомість, а в духовій ділянці відчувається якусь аморфність. Освіта, наука, культура ледве животіють, немає політичної культури.

Таким чином, стверджує Жулинський, перед нами життєва необхідність для молодої держави: створити нову національно-державну ідеологію і спонукати народ до енерґійного самоздійснення національної ідеї, що повинна стати у новій державі національним стрижнем, а без такої ідеї не може обійтись жоден політичний рух. Йдеться про принципово нову динамічну державну ідеологію. Він позитивно оцінює ініціятиву Академії Наук опрацювати обґрунтовану цілісну і чітку концепцію, яка стала б орієнтацією як для кожного громадянина держави, так і для всього суспільства. До детального розгляду такої нової державотворчої концепції мусіли б приєднатися всі ті чинники, що формують і очолюють усі ділянки державного, наукового, культурного життя України.

„Я переконаний, — закінчує свій екскурс Микола Жулинський, — що ініціятива Національної Академії Наук України оприлюднити в певній системі практичних рекомендацій ці напрацювання і ними методологічно підкріпити навчально-освітні програми, підручники і посібники для шкіл і вузів, буде з вдячністю сприйнята громадськістю і цим самим сприятиме розбудові демократичної правової держави".

Ось так на переломі 1995–96 рр. визріла велика і складна проблема, а від глибоко й всебічно продуманої розв'язки усіх її компонентів і дальших студій, дискусій на різних щаблях державного й національно- суспільного життя залежатиме її успіх чи невдача, а може й майбутнє молодої української держави.

Вірменський Католікос Карекін I відвідав Інститут ім. Митр. Андрея Шептицького в Оттаві

Оттава (ФІіМАШ). — Будучи в столиці Канади всього шість годин, Верховний Патріярх і Католікос усіх вірмен відклав годину на те, щоб відвідати Інститут ім. Митр. Андрея, стрінути його професорів, студентів, промовити до них та уділити їм своє благословення. Владика Карекін I підкреслив, що з усіх зустрічей в Америці й Канаді (а зустрічався він з головами держав, кардиналами, дипломатами та великими зібраннями людей), то вскж таки ці відвідини в Інституті ім. Митр. Андрея залишаться надзвичайним спомином, через його власну любов для богословських наук та особливо через вдалий спосіб в який провадиться праця Інституту ім. А. Шептицького, в контексті богопочитання.

У каплиці Інституту ім. Митр. А. Шептицького при університеті св. Павла в Оттаві. Отець д-р А. Чировський (справа) вітає вірменського Католікоса Карекіна I (сидить зліва) та Архиєпископа Говнана Дердеріяна.

В Інституті ім. Митр. Андрея під натхненням свого небесного покровителя панує екуменічний дух. Головне ядро як професорів, так і студентів — це українці греко-католики. Але серед студентів можна знайти інших східних католиків з Мелхітської та Маронітської Церков. Бувають студенти з Коптійської, Антіохійської чи Грецької Православної Церков, і значне число із Закарпатської Православної Церкви. Очевидно, серед студентів є і римо-католики, англіканці й протестанти, які захоплено студіюють східне християнство й києво-галицьку традицію. Не слід мішати Інститут ім. Митр. Андрея зі Семінарією Святого Духа в Оттаві. Обидві установи діють під спільним патронатом українських греко-католицьких владик Канади. Семінарія — це місце, де майбутні священики мешкають, харчуються, моляться, а Інститут — це частина університету св. Павла, де семінаристи та різні інші студенти здобувають освіту та університетські дипломи. Семінарія та інститут зі собою співпрацюють.

Владика Карекін I, духовний провідник яких восьми мільйонів вірмен у світі, в супроводі Архиєпископа Говнана Дердеріяна, інших духовних осіб, діючого амбасадора Вірменії Ґарника Нанаґуліяна, працівників амбасади й журналістів, прибув до переднього входу університету св. Павла, де його зустріли ректор Університету о. д-р Дейл Шлитт та директор Інституту ім. Митр. А. Шептицького о. д-р Андрій Чировський. Увійшовши в крило, яке займає інститут, Католікоса привітав спів „Будь ім'я Господнє" Бортнянського у виконанні професорів та студентів інституту та запрошених гостей. Владилка Карекін I увійшов до каплиці інституту та зайшов царськими воротами іконостасу до святилища, щоб поцілувати Антимінс на престолі. Сівши на троні в царських воротах, Католікос прислухувався до слів привіту ректора університету та директора інституту, який підкреслив екуменічну візію співпраці та взаємопізнання усіх Східних Церков. Також підкреслено, що це єдиний богословський факультет у світі, де можна одержати в одному факультеті наукові ступені як зі західньої, так і зі східньої теології.

Католікос Карекін I виголосив зворушливу промову, в якій підтверджує правильність наукового підходу Інституту ім. Митр. Андрея, де студії окружені молитвою-богопочитанням. Промовляючи англійською та французькою мовами, Карекін I цитував різних авторів, які неслушно представляють християнський Схід як щось античне, музейне, на грані розвалу. „Століття радикальногоісповідування віри аж до мучеництва залишили нас не на грані смерти, але на початку нової вельми-творчої епохи" — підкреслив він. Між іншими, Католікос з приємністю згадав, що перша церква, яку він посвятив вже на пості Католікоса всіх вірмен — це вірменська церква в Одесі, Україна.

Католікос з радістю підписав для університетської бібліотеки кілька книжок власного авторства, а від Інституту ім. Митр. Андрея прийняв декотрі видання інституту, між іншими, богословсько-науковий журнал „Логос", що його вручив редактор журналу о. д-р Петро Ґаладза. Католікос з цієї нагоди вручив директорові інситуту медалю та поблагословив усіх присутніх. Тоді запізнався з декотрими викладачами інституту (о. д-р Олександер Баран, о. д-р Стефан Біґгам, проф. Горія Рошкану). Відтак усі відспівали „Отче наш", а при відході до чекаючих лімузин присутні знову попрощали 131-го Католікоса вірмен грімким многоліттям.

Університетські власті зі задоволенням згадували, що відвідини Католікоса — це ще один доказ, що наукова праця маленького, але надійного інституту — здобуває собі признання в світі.

Хто бажав би довідатися більше про працю інституту або зложити пожертву на його залізний фонд може звернутися на адресу: The Metropolitan Andrey Shep-tytsky Institute, Saint Paul University, 223 Main Street, Ottawa, ON K1S 1C4; tel.: (613) 236-1393, ext. 2332; fax (613) 782-3026.

ПРО НАМІР вести збройну боротьбу з Ізраїлем, „поки не буде звільнено всю Палестину", заявили на сторінках ливанської газети „Ас-Сафір" члени диверсійної палестинської групи, яка в ніч з понеділка на вівторок здійснила збройну акцію на півночі Ізраїля. Декілька членів цієї групи проникли з південного Ливану через зону безпеки і напали на ізраїльський броневик, вбивши кількох вояків. Відтак терористи в оприлюдненій заяві підкреслили, що належать не до групи Гамас, а до „Революційної ісламської палестинської армії" — нової організації фундаменталістичного напряму, яка не визнає держави Ізраїль і вестиме з нею непримиренну збройну боротьбу до переможного кінця.

РИМ УЖЕ ГОТУЄТЬСЯ до свята переходу у III християнське тисячоліття. Однак коли Папа Іван Павло II запросив християн різних країн відвідати Рим у 2000 році, міська влада дуже занепокоїлася. Адже вона ледве дає собі раду з вуличним транспортом навіть у звичайні дні, вже не кажучи про неділі, коли відбуваються футбольні матчі. На ювілейні урочистості до Риму можуть прибути щонайменше 30 мільйонів осіб. Як витримає місто таку кількість? Тим часом молодий і амбітний посадник Риму Франческо Рутеллі певний, що свято зустрічі III тисячоліття дає Римові чудовий шанс стати „сучасною столицею". Щодо Ватикану, то він сподівається на щедру державну допомогу. Вже в цьому році Рим дістав зі спеціяльного ювілейного фонду 5 блн. дол. З благословення Папи римляни невдовзі матимуть нову підземку, яка проляже під старим містом від Колізею до собору св. Петра, і нову залізницю, що зв'яже центр столиці з її передмістями. Швидкими темпами відбувається реставрація найславніших римських музеїв і пам'ятників історії та мистецтва.

ХОЧА ПАТРИК Б'ЮКЕНАН признає перемогу сен. Роберта Дола та навіть передбачає, що він буде обраний конвенцією як делеґат Республіканської партії у президентських виборах 1966 року, то одночасно заповідає, що в ніякому разі не думає уступати з поля бою, як це зробили Ламар Александер і Ричард Луґар. П. Б'юкенан відкинув думку про формування третьої партії та висунення від неї своєї кандидатури. Одначе кількакратно і то чим раз голосніше він твердить, що має в пляні постійно порушувати спокій Республіканської партії аж до часу номінаційної конвенції цього літа у Сан Дієґо в Каліфорнії.

ПОДІЇ

ЗМІНА ДАТИ ЗБОРІВ УПТ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку, повідомляє, що через не залежну від УПТ причину Загальні збори УПТ відбудуться на тиждень пізніше — 31-го березня, і проходитимуть в НТШ, 63 Четверта аве. Початок о год. 1-ій після полудня.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР КОБЗАРЯ М. ЛИТВИНА

Ню Йорк. — Школа Кобзарського Мистецтва та Літературно-Мистецький Клюб влаштовують авторський вечір кобзаря, композитора і письменника з Києва, лавреата премії ім. Олени Пчілки Миколи Литвина. У концертовій частині братимуть участь М. Литвин і член Спілки Мистців України Катерина Немира, яка читатиме уривки літературних творів.

Вечір відбудеться у суботу, 23-го березня, в залі Дому Державницького Фронту, 136 2-га аве. в Ню Йорку. Початок о 5-ій год. після полудня.

10-го березня М. Литвин братиме участь у Шевченківській Академії у Дітройті, 24-го березня виступить у Бостоні.

45-ТІ РІЧНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку влаштовує 45-ті річні Загальні збори, які відбудуться у неділю, 17-го березня, у Великій залі Академії св. Юра, 215 схід 6-та вул. в Ню Йорку. Початок о 2-ій год. після полудня.

Перед зборами працюватиме Номінаційна комісія. Пропозиції до неї треба пересилати на адресу: Self Reliance NY FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Attn.: Nominating Committee.

Додаткові інформації поміщені у „Свободі", ч. 44 з 6-го березня ц. р.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в середу, 6-го березня 1996 року, відійшла у вічність на 60-му році життя наша найдорожча МАМА і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ ГОНЧАРИК

нар. на Лемківщині

ВІДВІДИНИ — п'ятниця, 8-го березня 1996 р. від год. 2-4 по пол. і від 7-9 веч., а ПАНАХИДА о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Bromirsky 221 Warren St., Jersey City, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 9-го березня о год. 10-ій ранку в церкві свв. Петра і Павла в Jersey City, N.J., а опісля на цвинтарі Holly Cross, Arlington, N.J.

Залишені в смутку:
сини — ІВАН
— ВОЛОДИМИР
сестри — АННА
— МЕЛЯ з родинами
та ближча і дальша родина в ЗСА, Польщі й Україні.

Ділимося сумною вісткою з українською громадою, що в середу 6-го березня 1996 р. відійшла у вічність мати нашого довголітнього працівника — адміністратора щоденника „Свобода" і українського тижневика

бл. п.

МАРІЯ ГОНЧАРИК

ВІДВІДИНИ в п'ятницю 8-го березня 1996 р. від 2-4 по пол. і 7-9 веч., а ПАНАХИДА о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Bromirsky 221 Warren St., Jersey City, N.J.

ПОХОРОН в суботу 9-го березня о год. 10-ій ранку в церкві свв. Петра і Павла в Jersey City, N.J., а опісля на цвинтарі Holy Cross, North Arlington, N.J.

Синам Володимирові й Іванові та всій родині складаємо щирі співчуття.

ЕКЗЕКУТИВА УНС
ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЇ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА" І УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА
ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ і ДРУКАРНІ

У ДЕСЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ЗЯТЯ, ВУЙКА і ДІДА

св. п.

ЯРОСЛАВА ПЛЕСКУНА

буде відправлена Поминальна
СВЯТА ЛІТУРГІЯ
в середу 13-го березня 1996 р.о год. 10-ій рано

в УКЦеркві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й. у монастирі Ґлен Кові, Н.Й. та в селі Литвинів в Україні.

Про участь і молитви за душу покійного просять:
дружина — АННА
дочка — ЛЕСЯ з мужем ЯРОСЛАВОМ
внуки — РОМАН
— ТАТІЯНА
сестра — ЗЕНЯ
мама — АГАФІЯ

У глибокому жалі повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у Філядельфії, Па. 4-го березня 1996 року передчасно у наслідок тяжкої недуги відійшла від нас у вічність дорога нам МАМА

бл. п.

ДАРІЯ ЗАВАДОВИЧ

уроджена 25-го липня 1933 року в Боневичах, Галичина у родині Антона і Розалії Возьних, дружина бл. п. Володимира Завадовича; була пластункою і належала до Української Спортової Організації „Тризуб".

ПОХОРОННІ відправи відбулися в українській католицькій церкві Непорочної Діви Марії в Мелровз Парку 8-го березня 1996 року; того ж дня похована на цвинтарі Св. Марії, на Факс Чейсі, Па.

Замість квітів на свіжу могилу просимо, на бажання покійної мами, складати пожертви на сиротинець у Львові через Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет: UUARC 1206 Cottman Ave., Philadelphia, Pa. 19111.

Вічна їй пам'ять!

Горем опечалені:
син — БОГДАН
дочка — ХРИСТИНА з чоловіком ЙОСИФОМ

„Футбольний журнал“ знайомить читачів з думками Зенона Снилика, колишнього футболіста.

Зенон Снилик, колишній двократний „Олл-Амерікен“ у футболі НСАА, трикратний член олімпійської збірної ЗСА і національної репрезентації Америки в роках 1956—64 репрезентував Америку у 92-ох змаганнях.

У своїй футбольній кар'єрі Зенон виступав в складах майже усіх чолових українських дружин, в яких здобув найвищі нагороди: УАСТ Рочестер (аматорський віцечемпіонат ЗСА), СТ „Україна“ Монтреаль (чемпіонат Канади в 1957 році), СТ „Україна“ Торонто (чемпіонат НЛіґи), УАСТ „Леви“ Чикаґо (чемпіонат місцевої вищої ліґи), УСВТ „Чорноморська Січ“ Нюарк (віцечемпіонат Професійної американської ліґи і Чаша Луїса) та ряд інших нагород. За свої яскраві осяги в цьому спорті, лояльність і відданість був відзначений пропам'ятними плякетами з нагоди ювілею 50-річчя УСВТ „Ч. Січ“ і ювілею 35-річчя УСЦАК. В 1993 році Зенона вибрали до Палати слави в Рочестерському університеті. Саме з тієї нагоди в публікації „Саккер Джорнал“ появилася обширна і ілюстрована знимками розповідь колюмніста цього видання Джейсона Еліяса. Згідно з інструкціями редакційної колеґії „С. Д“, Еліяс відбув поїздку по Джерзі Сиτι, де в канцелярії редакції "Свободи" провів довшу розмову з цим славним українським спортовцем. Саме на підставі тієї розмови написав про Зенона згадану статтю. Вже на початку статті Еліяс зазначив, що його завданням є встановити різниці на підставі порівнянь стану і розвитку цього спорту в ЗСА з 1950-го і 1960-их роках з сучасним. Після представлення Зенона читачам, його особисте й спортове минуле, Еліяс зацитував думки-відповіді Зенона на його запити.

Зенон Снилик після повороту домів з Олімпіяди в Мельбурні, Австралія, 1956 р.

Ось деякі думки, що їх висловив Еліясові Зенон Снилик: „Футболіст повинен любити цей спорт, постійно проґресувати і грати. Це дружиновий спорт і тому футболіст повинен думати в грі повних 90-их хвилин... Вирощуючи індивідуальності в копаному м'ячі, треба дати їм можливість стати великими, як Майкл Джордан в кошиківці, чи Вейн Ґрецкий в гокеї... Сучасні тренери в ЗСА є надмірно строгі, форсують футболістів до гри, не звертаючи уваги на виявлення їх індивідуальних талантів..."

На запит Еліяса про основну різницю організаційного стану цього спорту в ЗСА в 60-их роках і тепер, Зенон витягнув із свого архіву телеграму, вислану до нього Футбольною федерацією ЗСА 6-го травня 1959 року. В ній інформовано Снилика, що його вибрано до національної репрезента-ції ЗСА та що він має з'яви-тися в Чикаґо 10-го травня 1959 року на перші змагання проти збірної західнього Берліну... Відповідаючи на повищий запит, Зенон сказав: „Тоді ми мали таланти, але не було відповідної організації, тепер маємо організацію, але немає талантів...“ На закінчення розмови Еліяс запитав Зенона, які були в нього найбільш цікаві моменти в цьому спорті?

На Олімпіяді в Австралії, відповів Зенон, коли перед нашим тренінґом тренувала репрезентація Мадярщини. Десять хвилин перед закінченням, тренер Мадярщини позбирав усі м'ячі і його футболісти грали без м'яча. Кожний з них знав коли має володіти м'ячем, як і знали ті, що приглядалися цьому тренінґові. Ця думка підсвідомо цементувала усіх 11 футболістів разом, вони передбачували акції“. Тією заміткою Еліяс закінчив свою дуже прихильну до цього славного українського спортовця розповідь.

О. Твардовський

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Новий великий успіх чоловічої відбиванкової дружини УСВТ „Ч. Січ“

В неділю, 25-го лютого ц.р. відбиванкарі УСВТ „Ч. Січ“ взяли участь в чергових розгривках за першенство Відбиванкової асоціяції ЗСА в районі „Ґарден-Емпаєр“, до якого входять стейти Ню Джерзі і Ню Йорк. Традиційно в цих турнірах бере участь обмежене число кращих дружин (по 10), які змагаються як за трофеї, кожночасного турніру, так і за краще місце в новозаведеному в цьому сезоні ранґуванні дружин. Приємно, що українські відбиванкарі, зайнявши чолову позицію в цьому ранґуванні вже на початку сезону, безперебійно вдержують цю почесну позицію під назвою „Юкрейніян Січ“. Досі „січовики“ були учасниками п'ятьох офіційних турнірів; у двох дійшли до півфіналів, а в трьох, включно із звітовим, здобули трофеї першунів. Це великий успіх і ним наша дружина привертає значну увагу до себе чолових діячів асоціяції і взагалі ентузіястів цього спорту на сході ЗСА. В складі тієї дружини під проводом молодих провідників Олеся Гладкого і Михася Завадівського (вони теж активні змагуни) виступають молоді відбиванкарі — Марко Дулин, Олесь Брозина, Віктор Кравець, Адріян Стасюк, Адріян Пенцак, Браєн Томко, Ігор Акіншин (чоловий стинач) колишні вихованці ланки, що після перерви повернули до складу дружини — Павло Гунчак і Нестор Паславський. В цьому складі „Ч. Січ“ являється головним претендентом на чемпіонат "А" кляси на терені Ню Джерзі — Ню Йорку. Технічні висліди турніру:

Ч. Січ — Резінґо В.К.	15:6, 15:8
Ч. Січ — Біґ Вілліс В.К	15:11, 13:15
Ч., Січ — Істерн В.К.	15:7, 15:5
Ч. Січ — Г. Е. Й.	15:6, 15:7

Півфінал

Ч. Січ — Дюромаєт В.К	15:11, 15:10

Фінал

Ч. Січ — Біґ Вілліс В.К.	15:12, 15:9

Відбиванковий чемпіонат УСЦАК

38-ий відбиванковий чемпіонат УСЦАК, відбудеться в суботу, 27-го квітня ц.р. в спортовій залі школи Лінкольн в Йонкерсі, Ню Йорк. Вписова вкладка 95 дол. від дружини і 20 дол. від змагуна/ки/, що включає перекуску в часі турніру, вечерю і вступ на вечірню забаву. Офіційні повідомлення і формуляр для реєстрації дружини, як теж інші інформації, вже вислані на адреси усіх наших спортових осередків, клюбів і товариств. Зголошення на цей чемпіонат приймається найпізніше до 5-го квітня ц.р., яке треба вислати на адресу: USCAK Volleyball Tournament, c/o Oksana Lotocki, 144 Stone Avenue, Yonkers, N.Y. 10701. tel.: (914) 963-7854, W. (914) 397-1562.

Ігри за чемпіонат УСЦАК проходитимуть в групах: жіночій, чоловіків, старші юначки й юнаки по два сети 11 точок кожний з кожним. У випадку більшої кількос-ти дружин, ігри проходити-муть на початку в рівноряд-них підгрупах і по їх закін-ченні півфінальні і остаточ-но фінальні. Чемпіони поодиноких груп здобудуть клюбовий і індивідуальні трофеї, друге і третє місце, клюбові трофеї. Індивідуальні трофеї будуть вручені найвизначнішим змагунам /кам/.

Офіційне відкриття турніру в год. 8:30 рано, початок змагань год. 8:45 точно. Негайно по закінченні ігор турніру учасники переїдуть до Уркаїнського Дому Молоді при 301 Палісейд аве., де відбудеться спільна вечеря, танцювальна забава і вручення трофеїв.

Згідно з правильником УСЦАК в чемпіонаті можуть брати участь дружини в повних складах спортовців українського походження, виїмок тільки і виключно у випадку мішаного подружжя (чоловік, або жінка українці).

Оксана Лотоцька,
ланкова і керівник турніру.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ, 1996.

Jamaica Plain, MA. Річні загальні збори 238-го Відділу УНС ім. Евгена Коновальця відбудуться після Служби Божої у залі при парафії Української Православної Церкви за 24 Orchard Rd., Jamaica Plain, MA. Управа запрошує усіх членів взяти участь. Рек. секретарка — Лариса Діяк.

СУБОТА, 23-го БЕРЕЗНЯ, 1996.

Ню Йорк, Н.Й. Річні збори 194-го Відділу „Свобода“ відбудуться в будинку „Самопоміч“ при 98 Друга авеню в Ню Йорку, о год. 4-ій по пол. Просимо всіх членів Відділу прибути на збори. — Управа 194-го Відділу.

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

триватиме завжди". Всі ті три видання цілком протиставні національним і державотворчим ідеям Президента Кучми і пропонують в тій чи іншій формі включення України в орбіту російської політики. Видріна Президент уже звільнив з праці, а Табачник, мабуть, шукає собі оправдання перед Президентом. Одначе це аж ніяк не вистачає, бо він винен повне вияснення свого виступу всьому українському суспільству, яке може бути дане тільки публічно. Обидва автори (Табачник і Видрін) стягнули свою книжку з продажу, але це нікого не вдоволяє, бо це не значить, що вони відповіли за свої диверсійні, шкідливі народові та державі акції.

Великий неспокій

Поява цих та інших подібних матеріялів викликала великий неспокій в громаді та поважну морально-політичну кризу. Справа ця вимагає якнайскоршого вияснення і протизаходів. Кожна криза має подвійне значення — небезпеку і шанс переможного виходу з неї — перемогу. В даному разі саме це друге мусить бути осягнене. Ідеться бо про таку важливу, що порушує державні фундаменти справу, яка мусить бути вияснена. Україна ввійшла в етап вирішального наступу з боку свого північного сусіда і без його відбиття та унеможливлення подібного на майбутнє, небезпека зростатиме. Нинішня державна влада в Україні має сили доконати це, а загальне становище в Україні і поза нею рішуче сприяє цьому. Між нами й у нашій дійсності немає місця на неясні ситуації, а тим більше на непевних людей серед нас. Нелегке це для Президента та прем'єра й інших керівників державного апарату завдання, але іншого виходу не видно.

Про „бонтон“...

(Закінчення зі стор. 2)

ження та власні гіркі пережиття з цього приводу. Тому всіх нас торкається мале, але як важливе завдання — повернути засадничі традиційні товариські форми співжиття, щоб ми несли у світ не лише свої вареники, але також свій, майже забутий, спосіб спілкування та пошани один до одного, який був завжди питомим для українського народу.

Добром і хлібом та сіллю вітати гостей, шанувати батьків і срібноголових дідів, чемно всадовити їх на покутті, під „божником“, а лиш тоді нести на стіл, вкритий білосніжністю обруса, паруючі гостинністю і жаром наших сердець пухкі, смачні вареники. Хай ніколи вони не застрягають у горлі від свідомої чи несвідомої нечемности й злоби.

О-КА

ПОДІЇ

ВИСТУП ТЕАТРУ ІМ. Л. КУРБАСА НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут у суботу, 16-го березня, виступить Молодечий Театр ім. Леся Курбаса зі Львова із виставою „На полі крови“ за Лесею Українкою та із читанням поезій Б. І. Антонича. Початок о год. 3-ій по полуд.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій Ню Йорку, Відділ УККА, у співпраці із НТШ влаштовують Шевченківський концерт, який відбудеться у неділю, 10-го березня у залі школи св. Юра в Ню Йорку, початок о год. 2-ій після полудня. Виступлять: професор Київського та Пенсильванійського університетів Анатолій Ярема, нюйоркський хор „Думка“ (диригент — В. Гречинський) та декл933матор Володимир Курило.

ВИСТАВКА ПИСАНОК У МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖІ

Дженкінтавн, Па. — Тут у Студійному Осередку Української Культури Менор Джуніор Коледжу 17-го березня від 12-ої до 5-ої год. після полудня проходитиме виставка українських писанок, виробів мистецтва, продаватимуться великодне печиво, подарунки. Відбудеться показ фільму. Вступ для дорослих 2 дол., для дітей — .50 ц. Телефон для інформацій (215) 885-2360.

З'ЇЗД КРАЙОВОЇ РАДИ УАКР

Ню Йорк. — Тут у суботу, 30-го березня, у Головній канцелярії УАКРади, 142 Друга аве. в Ню Йорку, відбудеться Звичайний з'їзд Крайової Ради. Початок о год. 1:30 після полудня. Додаткові інформації можна одержати, телефонуючи на число (212) 505-1765, або із оголошення у „Свободі“, ч. 44 з 6-го березня ц. р.